

200 Nummere), ligesom det i Forvejen gennem Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet havde modtaget en lignende Gave (32 Nummere) fra cand. pharm. Schleisner. Da det for Museet normerede Beløb kun er 50 Rd., lod selvfølgelig Bekostningerne til Opstilling og Ordning af disse Sager, Udarbejdelse af Katalog o. s. v. sig ikke afholde heraf, og Museets Bestyrer, Professor Warneke, androg derfor paa en extraordinær Bevilling af 200 Rd. hertil. Konsistorium anbefalede det, og ved Skrivelse af 5te April 1872 bevilgede Ministeriet, at der paa forventet Tillægsbevilling paa Universitetets Udgiftspost 3 l. for Finantsaaret 1872—73 i bemeldte Øjemed stilledes et Beløb af indtil 200 Rd. til Raadighed for Bestyreren, mod at han derfor aflagde særligt Regnskab. Ved Tillægsbevillingen for 1872—73 blev dette derefter bevilget.

VIII. Universitetets Forhold til andre Universiteter og videnskabelige Institutioner.

I Dagene fra den 14de til den 22de August 1871 afholdtes i Antwerpen en international Kongres for de geografiske, kosmografiske og kommercielle Videnskaber, hvortil Universitetet fra Udenrigsministeriet gennem Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet erholdt en Indbydelse tilstillet. Konsistorium fandt imidlertid ikke Anledning til at foretage noget for at faa Universitetet repræsenteret paa denne Kongres.

— Ludvig-Maximilians Universitetet i München fejrede den 1ste August 1872 sit 400-aarige Jubilæum og tilsendte i denne Anledning Universitetet en Indbydelse til at overvære de Festligheder, der til den angivne Tid skulde finde Sted. Denne Indbydelse modtog Universitetet imidlertid ved en Fejltagelse først den 22de August, og der kunde altsaa allerede af denne Grund ikke blive Spørgsmaal om nogen Deltagelse i Festen for Universitetets Vedkommende.

Om Oprettelse af et meteorologisk Institut og dets eventuelle Forbindelse med Universitetet.

Efter at der i Maj Maaned 1870 fra Kaptejn ved Kjøbenhavns Væbning Hoffmeyer til Marineministeriet var indgivet et Forslag om Oprettelse af et meteorologisk Iagttagelsessystem i Danmark, blev der efter Brevvexling mellem bemeldte Ministerium, Indenrigsministeriet, Finantsministeriet og det kgl. danske Videnskabernes Selskab til at tage dette Forslag under Overvejelse nedsat en Kommission, som derefter under 10de Juli 1871 afgav Betænkning om Sagen, og deri blandt andet foreslog, at der skulde oprettes et meteorologisk Institut i Kjøbenhavn og at dette knyttedes til Universitetet og underlagdes en Bestyrer, der ansattes som ordinær Professor i Meteorologi. Da det herefter maatte blive Kirke- og Undervisningsministeriet, der skulde drage Omsorg for Sagens videre Fremme, tilstillede bemeldte Ministerium under 18de September 1871 Konsistorium den afgivne Betænkning, og udbad sig herover dets Erklæring. I sit Møde den 27de September derefter nedsatte Konsistorium en Komite, bestaaende af Konferentsraad Madvig samt Professorerne Holten, Aagesen, Nellemann og Johnstrup til at tage denne Sag under Overvejelse, og under 13de Oktober afgav denne Komite sin Erklæring. Det bemærkedes heri, at skjønt Komiteen ikke miskjendte Vigtigheden og Betydningen af et fuldstændigt og nøjagtigt meteorologisk Iagttagelsessystem, baade i videnskabelig og praktisk Henseende, og skjønt den antog, at

dette Formaal her i Landet som andetsteds maatte søges opnaaet ved Oprettelsen af et særegent meteorologisk Institut, udstyret med det fornødne Personale og de fornødne Pengemidler, var den dog af den Anskuelse, at et saadant Institut ikke burde knyttes til Universitetet, og at det ikke burde underlægges en Mand, som tillige ansattes som normeret Professor i Meteorologi, fordi en saadan Forbindelse hverken fra Universitetets eller fra Institutets eget Standpunkt kunde anses for ønskelig. For Universitetets Vedkommende vilde det ikke være naturligt at knytte til sig en Mand, hvis Virksomhed saa godt som ikke, eller i alt Fald kun i en ganske uvæsentlig Grad vilde komme til at gaa ud paa at docere, men hvis Hovedvirksomhed vilde blive at forestaa Indsamlingen af et stort Materiale og bearbejde dette, ikke i Forelæsninger, bestemte til videnskabelig Undervisning, men i Skrifter eller paa anden Maade, til Dels i rent praktiske Øjemed. Derhos vilde et Institut som det nævnte ikke faa nogen rent videnskabelig Karakter, saaledes som de andre under Universitetet henhørende Anstalter (kemisk Laboratorium, astronomisk Observatorium, fysiologisk Museum m. v.), der ere at opfatte under Synspunktet af Undervisningsapparater, men om end det videnskabelige Formaal maatte medtages, vilde et meteorologisk Institut dog komme til at rette sin Virksomhed umiddelbart paa at tilfredsstille mangehaande praktiske Øjemed, der i og for sig ere Universitetet uvedkommende eller dog ligge det fjærnere, f. Ex. Søfartens og Agerdyrkingens Tarv, og det kunde i Følge Tidens hele Retning ikke betvivles, at disse praktiske Formaal vilde trænge sig stærkt frem i Forgrunden blandt Institutets Opgaver. Et meteorologisk Institut vilde derfor være noget med Universitetets hele Hovedformaal og Hovedvirksomhed uensartet, hvis Tilknytning til Universitetet vilde tjene til at udbrede og befæste en Uklarhed med Hensyn til dettes egentlige Natur og Bestemmelse, hvormed man ikke kunde være tjent, og som i sine Følger let kunde lede til at henlægge meget andet under Universitetet, som med lige saa stor Føje kunde paastaas at burde sættes i Forbindelse med det. — Men ligesom Universitetet var bedst tjent med at blive udenfor Forbindelsen med det meteorologiske Institut, saaledes vilde dette vistnok heller ikke kunne have nogen væsentlig Nytte af Forbindelsen med Universitetet, men kun i mange Henseender blive hindret og besværet af denne. De Pligter, Stillingen som Universitetslærer vilde paalægge Bestyreren for det, og det Underordningsforhold, hvori han som saadan maatte komme til at staa til Universitetsmyndighedene, navnlig Konsistorium og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, til hvilket han maatte henføres, vilde vistnok forekomme ham i mange Henseender generende, og paalægge ham Baand, som let kunde komme i Strid med Institutets andre, rent praktiske Formaal. Derhos vilde Benyttelsen af Institutet og Adgangen til det ej heller lettelig kunne ordnes paa den Maade, som ellers Adgangen til akademisk Undervisning og Benyttelsen af Universitetets Læremidler, men i disse Henseender vilde upaatvivlelig Institutets Tarv kræve en meget større Frihed. Komiteen mente derfor, at det paatænkte meteorologiske Institut ikke burde henlægges under Universitetet, og at dets Bestyrer ikke burde knyttes til dette som normeret Universitetslærer, men at det rettest burde fremtræde som et selvstændigt Institut og at dets Bestyrer helst burde indtage en aldeles selvstændig Stilling. Institutets videnskabelige Karakter og Formaal ved Siden af dets praktiske Opgaver, indeholdt imidlertid et gyldigt Motiv til, at Universitetet burde komme det

til Hjælp ved et Tilskud, enten et Kapitaltilskud engang for alle eller et aarligt Bidrag. Professor Holten bemærkede særlig, at han ligesom de øvrige Medlemmer af den Komite, som havde udarbejdet Forslaget, havde ment at skaffe Institutet en videnskabelig Støtte ved at henlægge det under Universitetet, en Støtte, hvortil det især i Begyndelsen i høj Grad vilde trænge, men at han maatte indrømme, at Institutets Virksomhed var saa uensartet med Universitetets Væsen, at dette, hvis der ikke sikredes det en ordnet Indflydelse paa Institutets Ledelse, vilde lide altfor meget ved Tilknytningen, til at denne kunde anses for tilraadelig, og maaske kunde en saadan Indflydelse ogsaa virke hemmende paa Institutet. Han sluttede sig derfor til Erklæringen. Efter at Sagen havde været til Forhandling i Konsistoriums Møde den 18de Oktober, indsendte Konsistorium under 21de Oktober næst efter denne Erklæring med den Bemærkning, at det fuldkomment maatte tiltræde det Resultat, hvortil Komiteen var kommet, samt de Grunde, hvorpaa dette støttedes; med Hensyn til det eventuelle Pengebidrag fra Universitetets Side udtalte Konsistorium den Forudsætning, at dette ikke burde overstige Gjennemsnittet af en Professorgage.

Videre blev der ikke foretaget i denne Sag. At det meteorologiske Institut senere blev oprettet, men ikke knyttedes til Universitetet, og at der heller ikke blev begjært eller givet noget Pengetilskud fra Universitetets Side, er bekjendt.

IX Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Nye Legater for studerende ved Universitetet.

I Tidsrummet 1871—73 er der stiftet 2 nye Legater for studerende ved Københavns Universitet, og et tidligere stiftet er traadt i Virksomhed. Disse Legater ere følgende:

a. H. N. Clausens Boglegat. Fundatsen med den kongelige Konfirmation lyder saaledes:

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark o. s. v. gjøre vitterligt: at eftersom hos Os allerunderdanigst er blevet ansøgt og begjært Vor allerhøjeste Konfirmation paa Fundats for H. N. Clausens Boglegat, saa ville Vi bemeldte herved hæftede Fundats, af hvilken en lige lydende verificeret Gjenpart er indleveret til Vort Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet, i alle dens Ord, Klausuler og Punkter, allernaadigst have konfirmeret og stadfæstet, ligesom Vi og hermed konfirmere og stadfæste samme.

Forbydende alle og enhver mod det, som foreskrevet staar, Hinder at gjøre.

Givet i København den 30te Oktober 1871.

Fundats for H. N. Clausens Boglegat.

I Anledning af mit Embedsjubilæum som halvhundredaarig Universitetslærer den 3dje April 1871, er der ved 27 højt agtede Mænd overleveret mig et Beløb af 5,620 Rd., tilvejebragt efter deres Indbydelse ved Sæmmeskud af omtrent 900 Medborgere og Medborgerinder af forskellige Stænder, med Bestemmelse at tjene til Oprettelse af et Legat, som skulde bære mit Navn, og hvis Anvendelse blev overladt til mig.

Ingen Anvendelse af denne Hædersgave kan ligge Universitets-Jubilæren